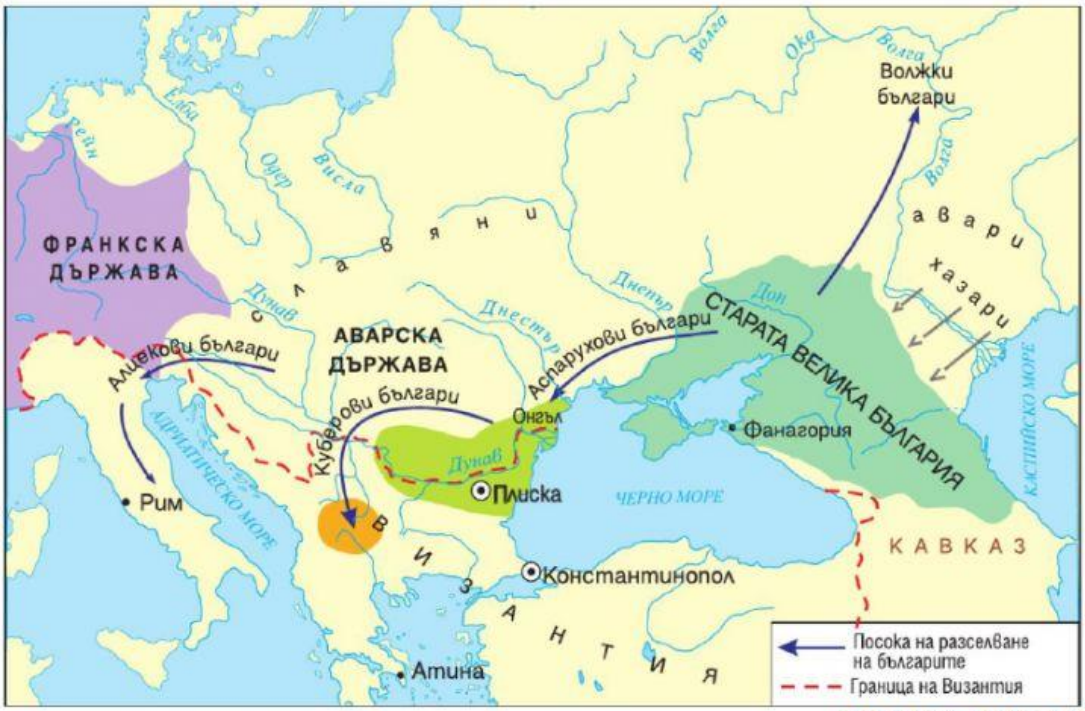
Подредете правилно във времето.

Идване на славяните и българите в нашите земи	
Краят на Западната Римска империя	
Създаване на елински градове по нашите земи	
Създаване на Дунавска България от кан Аспарух	

Прочетете текста и попълнете липсващите думи.

Преди идването си на Балканите българските племена населявали земи в Централна [...]. През 632 г. кан [...] създал могъщо племенно обединение, известно в изворите като „Старата [...] България“. След гибелта на Кубратовата държава един от синовете му – [...], повел част от българите към р. Дунав и балканските земи на [...].

Кой период отразява историческата карта?

LIVEWORKSHEETS

1. Прочете текста и отговорете:

А. Кои събития отразява хрониката?

Б. Кой израз показва отношенията между кан Аспарух и славяните?

В. Кой израз свидетелства за признаването на Българската държава от Византия?

Война и мир с Византия

А българите... като преследвали (византийците) чак до Дунава, преминали го и дошли при т. нар. Варна... Като видели, че мястото е много сигурно – отзад поради реката Дунав, отпред и отстрани поради теснините и Понтийско (Черно море), и след като покорили... т.нар. седем (славянски) племена, поселили севѐрите от предната клисура до Верегава (проход в Източна Стара планина) към източните части, а към юг и запад до Авария преселили останалите седем племена, които плащали данък. И след като се разширили в тези места, възгордели се и започнали да нападат и да поробват крепостите и земите, които били под ромейска власт. Принуден от това, императорът сключил мир с тях, като се съгласил да им плаща данък за срам на ромеите и заради многото ни грехове.

„Хроника“ от Теофан, VIII – IX в.

LIVEWORKSHEETS

1. Прочете текста и отговорете:

А. Кои събития отразява хрониката?

ОТ ПЪРВО ЛИЦЕ

7. Договор на кан Тервел с Византия

Договорът (от 716 г.) очертавал границите..., определял да се дадат (като данък от Византия) одежди и червени кожи..., бегълците от едната и другата страна да бъдат връщани взаимно, ако... заговорничат срещу властите; търгуващите от двете страни да бъдат снабдявани с грамоти и печати, а на тези, които нямат печати, да им се отнемат стоките и да се внесат в държавното съкровище.

„Хроника“ от Теофан Изповедник, VIII – IX в.

Б. Разгледайте изображение 4. И отговорете:

Как си обяснявате християнския молитвен текст и титлата „кесар“?

4. Оловен печат на кан Тервел, VIII в. Надписи: „Богородице, помагай“ и „на кесаря Тервел“.

LIVEWORKSHEETS

1. Прочете текста и отговорете:

А. Защо за лъжесвидетелство се дава най-тежкото наказание?

Б. За какви промени в обществото говори разрастването на кражбите и просията?

В. Какво постига кан Крум с издаването на първите писмени закони валидни за всички поданици?

ОТ ПЪРВО ЛИЦЕ

3. Крумовите закони

Крум свикал всички българи и им заповядал, като издал следните закони: Ако някой обвини другиго, да не бъде слушан, преди да бъде вързан и разпитан. И ако се окаже, че клевети и лъже, да бъде убит. Да не се позволява да се дава храна на онзи, който краде. Или ако някой би се осмелил да направи това, имотите да му бъдат отнети. Заповядал също да се строшават краката на крадците и всички лозя да се изкоренят. На всеки, който проси, да не се дава малко, но да бъде достатъчно задоволен, за да не изпадне пак в нужда.

По „Свидас лексикон“, византийски енциклопедичен сборник, X в.

LIVEWORKSHEETS

1. Прочете текста и отговорете:

А. Кои събития отразява хрониката?

Походи на кан Крум

През същата година (809)... Крум, вождът на българите, като се отправил срещу Сердика, превзел я с измама и обещания... Българите... взели още по-голяма част от Тракия и Македония... Тогава християните, без никой да ги преследва, избягали и изоставили Анхиало (Поморие) и Бероя (Стара Загора)... и Филипопол (Пловдив).

Анонимна византийска хроника, X в.

1. **Разгледайте схемата на йерархията в управлението на българската държава. Кой извършва административната реформа, която е отразена на схемата?**

LIVEWORKSHEETS

1. Прочете текста и отговорете:

А. Какви сведения дават текстовете за представата на кан Омуртаг за добро управление?

Б. Защо кан Омуртаг иска да запази паметта за делата си за потомците?

ОТ ПЪРВО ЛИЦЕ

6. Паметни надписи на кан Омуртаг

А. Чаталарски надпис

Великият кан Омуртаг е от Бога владетел в земята, гдето се е родил. Обитавайки стана Плиска, той направи аул (укрепен дворец) на р. Тича... и постави четири колони, и върху колоните постави два лъва. Нека бог даде на поставения от бога владетел... като владее над многото българи и подчинява враговете си, да проживее в радост и веселба сто години.

Б. Търновски надпис

Великият кан Омуртаг, обитавайки стария си дворец, направи преславен дворец на Дунава и... по средата могила... И като измериха земята, направих тези писмена. Човекът дори и добре да живее, умира. И друг се ражда. И нека роденият по-късно, като види тези (писмена), да си спомня за онзи, който я е направил.

LIVEWORKSHEETS

1. Разгледайте картата и отговорете:

А. Какъв е приноса на кан Маламир за развитието и укрепването на България?

Б. Какъв е приноса на кан Пресиян за развитието и укрепването на България?

LIVEWORKSHEETS

1. **Разгледайте линията на времето, която показва хронологично събитията в България и в Европа през ранното средновековие.**
   Разположете върху линията на времето посочените владетели и събития:

ЗАПОМНЕТЕ!

БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА НА БАЛКАНИТЕ, основана от кан *Аспарух* (681), продължила древната държавна традиция на българите и на *„Старата велика България" на кан Кубрат*. България се развила в нови условия – в *сътрудничество със славяните* и в постоянно *съперничество с Византийската империя*. През VIII в. младата държава преживяла тежка *криза*. В началото на IX в. кан *Крум укрепил държавното единство* и разширил територията ѝ. За половин столетие при Крум и неговите наследници *Омуртаг*, *Маламир* и *Пресиян* България се утвърдила като *европейска сила* наред с Франкската и Византийската империя.

LIVEWORKSHEETS